

Jegyzőkönyve

a bihari ref. egyházmegye 1871. évi május 8-dik napján tartott

G Y Ű L É S É N E K.

Nagy István és később Pap Károly esperest és Csanády Sándor segédgondnok kettős elnöklete alatt jelen voltak: egyházi tanácsbírák: Szokolay József, Könyves János, Ember Pál és Gaál Imre; — világi tanácsbíró: Ercsey Zsigmond; — egyházi jegyzők: Oláh József és Szabó Károly; — világi jegyzők: Millye Gyula és Szűcs Lajos.

Képviselők:

Hegyköz-Kovácsiból: Oláh József lelkész és Somogyi Sándor.

Siterből: Varga József lelkész és Szilágyi Ferencz.

Tamásiból: Szűcs Sándor és Madarasi Sándor.

Keresztesről: Somogyi József és Papp András gondnok.

Ártándról: Szabó Károly lelkész, R. Nagy József és Tolvaj Ferencz.

Nyüvedről: Gönczi Sándor és Farkas Imre.

Bojtról: Buti F. János s Csillag Lajos lelkész.

Nagyváradról: Tar Imre főgondnok és Szűcs Lajos.

Püspökiből: Szilágyi János gondnok.

Biharról: Tóth József lelkész és Szabó Péter.

Hegyköz-Ujlakról: Petri József gondnok és Bodó Mihály.

Szalárdról: Szabó József, Kocsis Imre.

Szent-Jánosról: Szemes László lelkész, Parrag Imre gondnok, Parrag István, Könyves Ferencz és Horváth József.

Közlelkeszek:

Pap Károly püspökii, Veres Imre kis-szántói, Tóth József bihari, Szikszai József nagyvárad, Szabó Zsigmond nagy-szántói, Oláh Bálint zsákai, Kocsis József paptamási, Bujdosó Lajos nyüvedi, Szalai Pál hegyközpályi, Biró János örvéni, Kecskeméti Lajos f.-vásárhelyi, Hegedüs Ferencz kisjenői, Szemes László szentjánosi, Kis Benjámín szalárdi — rendes lelkészek. — Daróczy Károly borsi, Balla Lajos nagyvárad és Bokros Benedek csatári segédlelkeszek.

Tanítók:

Szabó Lajos és Fekete Sámuel püspökii, Daróczy József n.-szántói tanítók és Juhász Lajos nagyvárad kántor és még számos más hallgatók.

Nagy István esperest buzgó alkalmi ima és a szent-lélek kegyelmének segítségül hívása után a gyűlést megnyitotta.

41. szám. Nagy István esperest betérjesztvén az egyházvidék folyó évi április 3—4. napjain tartott közgyűlésének 5. számú jegyzőkönyvi cikkében megrendelt esperest-választásra vonatkozó szavazatokat, a teljes számmal beérkezett szavazatok, a közgyűlés színe előtt felbontattak, s a két jelölt közül Nagy István nagyvárad lelkészre 19, Pap Károly püspökii lelkészre 25 szavazat ejtetvén: az egyházvidék esperestjévé a szavazatok általános többségével Pap Károly választott el.

A szavazatok eredményét Csanády Sándor segédgondnok közzé tévén, Nagy István volt esperest bucsu-szavaiban kinyilatkoztatá, „hogy ezen egyházvidéknek ez-élt 23 évvel fejenként megszavaztatott óriási nagy többsége által reá ruházott esperesti hivatal homokórája lejárt, az egyházvidék és egyházkerület által többször sajnálattal vett lemondásai után immár nyugalomra vágy, — mint ember nem bántott senkit, de ha a törvény szigorának alkalmazásában némelyek kellemetlenül érintve érezték magukat, az céljaiban szentebb vala, mint vétségge válhassék, s azért bocsánatot nem kér. Áldást kér az egyházvidék egész egyetemére, köszöni elnök és kartársainak támogatását, s a hivatal jelvényét, az esperesti pecsétet utódjának azon óhajta adja át, hogy használja azt az anyaszentegyház szabadságának, függetlenségének és a törvényeknek védelmére híven, a mint ő is használta“, s ezzel az esperesti széket elhagyá.

E bucsuszavak elmondása után Csanády Sándor segédgondnok Pap Károly elválasztott esperestet, az esperesti szék elfoglalására, a hivatali jelvények átadása mellett felhíván, a felhívásnak engedő esperest felemlíté: hogy bár az esperesti jelöltségtől magavonakodásának oka nem időtlen szerénykedés, vagy a közönség iránti tiszteletlenség, hanem ösztönte számvetés volt, és tehetőségeivel, most azonban, miután látja, hogy az egyházvidékek fentartja a hivatal-viselésre kényszerítő rendszabályát: nem akarta bevárni az anyagi kényszerítést, hanem meghajlik az erkölcsi kényszerítés előtt, s magát aláveti az egyházvidékek parancsolatjának. Programjával elmondta, hogy a szelidséggel és szeretettel való kormányzás mellett, a rendet és törvények iránti tiszteletet mindenkitől megkívánja, az egyházak autonómiáját teljes épségében fentartani kedves kötelességének ismeri, mennyiben az egyházi törvényeink és szabályainkba nem ütközik, s az iskolákra gondos figyelemmel leendő, hogy azok a törvény kívánalmainak megfelelően, éle vétekké azon gáncsoknak, melyek a felekezeti iskolák ellen emeltetni szoktak. Három évi időtartamra azon kijelentéssel ajánkozik, hogy ha azon idő alatt a felváltalt hivatalnok képtelenségét, vagy a közönség bizalmának irányában csökkenését tapasztalandja, szabad legyen az esperességet időközben is az egyházvidék új választása alá bocsátania. A segédgondnok és tanácsbírók támogatását, s a lelkesek rendszeretökkel közreműködését kérve, óhajta, hogy három év múlva elmondhassa, Idvezítőnk szavaival ő: „Az én teremh könnyű — a kormányzottak pedig: a mi igánk gyönyörűségei volt”.

Az egyházvidék, midőn a kebelében hosszas éveken keresztül lankadatlansággal és sikeresen hivataloskodó volt esperestje Nagy Istvánnak, már sok izeben elismerésre méltott bokros érdemeit ez uttal is jegyzőkönyvébe írtatja: egyszersmind ujonnan elválasztott esperestjét Pap Károlyt — kinek ügybuzgósága és tapintatos eljárása iránt teljes reménye és bizalma lehet: örömmel üdvözlö, s a választásról a főtiszteletű egyházkerületet értesíteni rendeli.

42. szdm. Csanády Sándor segédgondnok emlékeztetébe hozván az egyházvidéknek segédgondnoki hivataláról már az áprilisi gyűlés előtt is nyilvánított, — de akkor az éppen választás alatt levő esperesti hivatal betöltéséig önként visszavett — lemondását, a segédgondnoki tisztség folytatására felajánlott 3 évi időtartam eltelteinek indoka mellett különösen hangsúlyozá a most elválasztott esperestnek az ő nézetétől a közeledhetőség reménye nélkül különböző politikai nézetét, s minthogy — miként a keltő szavait idézte, — a két elnökben egy szív, egy lélek és egy akaratnak kell lenni, nem reményelheti, hogy az egyházkormányzás terén is, közte és az elválasztott közt ily összhangzás lehessen: az iránta sok éveken s több választások alkalmával nyilvánult bizalmat halás köszönettel visszabocsátván, a segédgondnoki tisztség betöltésére intézkedést kér.

Csanády Sándor segédgondnoknak lemondása ajánlkozási idejének elteltevel teljesen indokoltnak találván, elfogadtatik, s erről a főtiszteletű egyházkerület, az újabb választás elrendelése tekintetéből értesíteni rendeltetik.

43. szdm. Nagy István volt esperest betérjesztvén az egyházvidék folyó évi áprilisi közgyűlése 8-ik és 9-ik számu jegyzőkönyvi czikkei szerint megrendelt két világi tanácsbíró és két világi jegyző választására beérkezett szavazatokat, a teljes számmal beérkezett s a közgyűlés színe előtt felbontott szavazatok következő eredményt tüntették elő:

Világi tanácsbíróságra: Zathureczky Gedeon 34, Tar Imre 21, Somogyi József 14, Ritoók Zsigmond 5, Zilahy Lajos 3, Dobozy Miklós 2, Beóthy Aldzernon, Gáspár András, Ercsey Géza és Csapó Ferenc egy-egy szavazatot nyertek, s így az egyik tanácsbíróságra Zathureczky Gedeon általános többséggel megválasztott; a másik tanácsbíróságra pedig ezuttal többség senki körül sem alakult.

Világi jegyzőségre: Szűcs Lajos 28, Millye Gyula 26, Dobozy Miklós és Ritoók Zsigmond 8—8, Szelle Károly 3, Puskár Zsigmond, Dancsházi Gyula és Tóth Dezső egy-egy szavazatot, s így általános többséget Szűcs Lajos és Millye Gyula nyertek, kik a jegyzői toll vitelére mindketten három évi időtartamra ajánkozván a jegyzői esküt a gyűlés színe előtt letették.

Zathureczky Gedeonnak a szavazatok általános többsége által világi tanácsbíróvá — valamint Szűcs Lajos és Millye Gyulának szinte szavazat-többség által világi jegyzőkké lett elválasztatásuk és ajánlkozásuk örvendetes tudomásul vétetik; s a mennyiben pedig másik világi tanácsbíróságra ezuttal többség nem alakult, a három viszonylagos többséget nyert Tar Imre, Somogyi József és Ritoók Zsigmond, újabb választásra kijelöltvén, az újabb szavazás eszközésével az esperest megbízatik.

44. szdm. A segédgondnoki hivatal betöltésére a főtiszteletű egyházkerület intézkedése bevárando levén: azonban a most be nem tölthetett, és újabb lemondás által szinte üresedésben levő két világi tanácsbírói tisztségek betöltésére elrendelt szavazatok felbontása, s egyéb folyó ügyek újabb gyűléstartást igényelvén:

A következő egyházvidéki gyűlés ideje folyó évi július 24-ikére kitűztetik, s a gyűlésnek ezen végzés értelmében egybehívására az esperest megbízatik.

45. szdm. Tiszteletes Liskai Gubás Ferenc volt miskolci tanító a nagyváradai reform. egyháztanács által, a községi elemi — és r.kath. iskolába járó reform. vallásu gymnasiális tanulók vallásánarává választatván, folyó évi május 5-ikén keltett kérvényében, betérjesztett nagyszámu kitűnő bizonyítványai alapján, magát az egyházvidékbe bekebelezettni kéri. — Ezzel kapcsolatosan volt esperest előadta a kérelmező elválasztatásának, meghívatásának, bizonyítványainak rendben találatása folytán történt hivatalos megerősítettését.

Liskai Gubás Ferenc nagyváradai elválasztott vallásánar megerősítése jóváhagyó tudomásul vétetik, s az egyházvidékbe bekebelezetetik, a szokott 2 frt díj házi pénztárba leendő fizetésére utasítatván, miről ugy bekebelezett, mint t. Veres Imre házi pénztárnok jegyzőkönyvi kivonatban értesítendő.

46. szdm. Ember Pál mező-keresztesi lelkes folyó évi május 7-ikén kelt levelében jelentvén, hogy Furtára távozott tanítója Nagy Sándor helyett a mező-keresztesi egyház hosszupályú tanító Harsányi Józsefet választotta meg, egyszersmind a megválasztott tanítót betérjesztett bizonyítványai alapján megerősítetteti és bekebelezettni kéri.

Harsányi József elválasztott mező-keresztesi tanító bizonyítványai alapján állomásán megerősítettetik, s a változási bekebelezetési díjaknak mind ő, mind az egyház által leendő lefizetése után bekebelezetetik, miről az elválasztott, a mező-keresztesi egyház és Veres Imre házi pénztárnok jegyzőkönyvi kivonatban értesítendő.

47. szdm. Olvastatott Lengyel János hegyköz-kovácsi vegyes iskola-tanító és orgonistának folyó évi ápril 23-ikán a hegyköz-kovácsi ref. egyháztanács elé, s onnan az azon napi 3. sz. végzésben pártolólág, az egyházvidékhez betérjesztett kérvénye, melyben szünetet nem tartó folytonos betegeskedése által segédattartásra kényszerülnek állítván magát, fiát Lengyel Károlyt, kit már maga mellett eddig is ideiglenes segédattantól használt, mellette rendes segédi minőségben megerősítetteti és bekebelezettni kéri.

Minthogy egyfelől a Lengyel János kérvényében felhozott okok létezőknek, másfelől Lengyel Károlynak mint a debreczeni tanító-képezdekből kikérült ifjunak tanításra képesített volta, ugy a h.-k.-kovácsi presbiterium bizonyítványa mint esperest közvetlen tapasztalás nyomán megbízhatónak tekinthető, Lengyel Károly a hegyköz-kovácsi ref. egyház vegyes iskolájában rendes segédattantói minőségében megerősítettetik és bekebelezetetik.

48. szdm. A fentebbi végzéssel kapcsolatosan Nagy István volt esperest felmentvén, hogy a hegyköz-kovácsi egyházban a vegyes iskolának külön választása a növendékek nagy száma miatt égető szükségé vált, s a tagosítás alkalmával a leánytanító részére is kiadott földbirtok által lehetővé levén, az egyház előlőjárót a fi- és leány-növendékek elkülönítésére a fenálló népiskolai törvény értelmében is sürgősen utasítatni kéri.

A hegyköz-kovácsi egyháztanács saját jól felfogott érdekében az iskolai törvény világos szavai szerint egy tanító vezetése alatt már tovább nem maradható fi- és leány-iskolák növendékeinek külön választására és külön tanító vezetésére alatt új leány-iskola felállítására sürgősen utasítatik.

49. szdm. Olvastatott a lelkes-gyámoldai, — közpénztári, — tanító gyámoldai és könyvtárnoki számadások megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése.

Minthogy a betérjesztett küldöttnek jelentés szerint, — a vizsgálat végett kiadott számadások helyesen vezetetteknek találtattak; — ezen küldöttségi jelentés alapján, — Daróczy János lelkes-gyámoldai, — Veres Imre közpénztári, — Kalas György tanító-gyámoldai, — s Szikszay József könyvtári pénztárnokok, — az 1870. év ápril hó 3-ik napjától, a f. 1871. év ápril hó 11-ik napjáig általuk vezetett számadás terhe alól ezennel felmentetnek, — s részükre a felmentést igazoló okmány jelen végzés kiadása alakjában, — megküldettni határozattatik.

Mindazonáltal fentebb említett pénztárnokok Daróczy János, — Veres Imre, Kalas György és Szikszay József utasítatnak, hogy a legközelebb július hó 24-ik napján tartandó gyűlés folyamág, — pótlólag egy oly kimutatást készítsenek, — melyben a hátránytartozásban levő egyének, — tartozásaik pontos kijelölésével kitüntetve legyenek, — s számadásaikat jövőben is eként szerkesztve terjesszék be.

Mely végzés fentebb nevezett pénztárnokoknak másolat, — illetőleg jegyzőkönyvi kivonat alakjában, — maguk mihez tartása végett, — kiadni határoztatik. A számadások pedig levéltárba tétetni rendeltetnek.

50. szdm. Kérvénye a tanítói testületnek, — melyben az egyházvidéki könyv-

tár részerei fizetés kötelezettség terhe alól magukat felmentetni kérik; — egyszersmind azon kérelmüket terjesztik elő, miszerint a népnevelés előmozdítása szempontjából tartatni szokott tanítói értekezletek alkalmával, — az illető választmányi tagok napdíjjal láttassanak el.

Ezen kérelem folytán — tekintettel arra, hogy az egyházmegyei könyvtár oly művekkel, melyek kiválólag a népnevelés ügyére vonatkoznának, bőven nem rendelkezik, — s tekintettel arra, hogy az új szabályzat kidolgozására küldött bizottság is munkálatában az egyházmegyei könyvtár részerei fizetési kötelezettség alól, — a tanítói kart felmentetni véleményezi, — ezen körülmények folytán az összes tanítói kar, az egyházmegyei könyvtár részerei fizetés kötelezettség alól jövőre felmentetik, — s könyvtáruk elkülönítése elvileg kimondatik. — Elvárja azonban az egyházmegye, hogy a tanítói kar által eként megakartott összeg, — egyedül a tanítói kör könyvtára gyarapítása, — s kiválólag szakkönyvek beszerzésére fog fordítani, — mi végből utasították a tanítói egy-let, hogy a könyvtár részére kidolgozandó alapszabályokat ide mielőbb terjeszse be.

A mi pedig a napdíjak kérdését illeti, — tekintettel arra, hogy az ilyen- nemű összejövetel a népnevelés kiváló fontossága érdekében tétetnek, — a bemutatott kérvény, — a tanító-egyletek létesítése szempontjából beérkezett véleményekkel együtt, — elnök esperestnek oly felhívással adatik ki, — miszerint a tanítói értekezletet összehíva, ugy-e kérdésben, — mint a tanítói kör értekezletek által bemutatott négyrendű vélemény érdemében, — a legközelebbi egyházmegyei gyűlésre véleményes javaslatot készítsen, — s ezt ide határozathozatal végett mutassa be.

Mely végzés elnök esperestnek a tanítói kör értekezletek véleményeivel együtt, — ugy Juhász Lajos tanító egyleti elnökkel közöltetni határozattik.

51. szám. Küldöttégi jelentés, a szent-jánosí egyházban czélba vett lelkész-fizetés módosítási ügyben.

Mint hogy a bemutatott küldöttégi jelentés szerint, a szent-jánosí egyházközség által fizetés-csonkítás czéloztatik, — és minthogy ily esetekben az egyházmegye keze felsőbb rendeletek által kötve van, — ezen okból a kívánt csonkítás, — illetőleg a bérfizetés leszállítása meg nem engedtetik, — s a meny-nyiben az ujonnan elválasztott lelkész részére, a régibb bérlevél kiadása az egyházközség részéről megtagadtatik, — elnök esperest oda utasították, hogy azt az anyakönyvből kiírva — lelkész Szemes László részére szolgáltatassa ki.

Mely meghirdetett határozat ellenében, a szent-jánosí egyház részéről fellebbezés jelentetvén be, — ez elfogadtatik, — s esperest elnök megbízatik, — hogy az összes ez ügyre vonatkozó iratokat felülvizsgálat, illetőleg határozathozatal végett, a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre terjeszse fel.

52. szám. Olvastatott Csengery Imre világi tanácsbíróknak, 1871. máj. 6-án. Nagyváradon kelt, az egyházvidékhez intézett levele, melyben tanácsbírói tisztéről, — mint ki annak hivatalos elfoglaltatása és távollakozása miatt, — hogy miként óhajtaná, s miként az egyházvidék megvárhatná, eleget nem tehet — határozottan lemond; kérve az egyházvidéket az elválasztatása által benne vetett nagybecsű bizodalmaért örökös háláját elfogadni, s őt emlékeztetben s szíves hajlamában megtartani.

Csengery Imre világi tanácsbíróknak a kitünő észtehetséggel vallásos melegséget, a közügy iránti mély érdeklődést párosított régi tisztviselőjének, hivatalos elfoglaltatása s e vidéktől távol lakása által eléggé indokolt lemondását, midőn az egyházvidék sajnálattal kénytelen elfogadni: a bölcs tapintattal, nemes buzgalommal folytatott hű hivataloskodásáért nagy mérvben kiérdemelt elismerést jegyzőkönyvileg kifejezni, becses emlékét hálás kegyelettel megőrizni kedves kötelességének ismeri; — egyszersmind az esperestet, e lemondás által üresedésbe jött világi tanácsbírói szék betöltésére aképen utasítja, hogy a szavazatok a legközelebb tartandó egyházvidéki közgyűlésre, az egyházak által, adattassanak be.

53. szám. Olvastatott Szabó Zsigmond ref. lelkésznek Nagy-Szántón 1871. ápril 9-én kelt, lelkész-gyámoldai pénztárnokul történt elválasztatását vele tudató egyházvidéki határozatra mintegy válaszul adott levele, melyben kijelenti, hogy ő a pénztárnokságot, minthogy lakhelye, a kezelendő pénznek sem tűzveszély, sem tolvajlasi merénylet ellen kellő biztosítékot nem nyújt, — jószántából el nem fogadhatja; — a kényszerítő reá ruházás által pedig rajta nagy jogtalanság követettnék el, a mennyiben ő szolgálta már az egyházmegyét huzamos ideig mint jegyző, — s mint a lelkész-gyámoldai pénztárnál választmányi tag, — minél fogva kéri a pénztárnokság elfogadása alól magát határozatilag feloldatni.

Miután Szabó Zsigmond n.-szántói lelkész az egyházvidék iránti kötelességének eleget tett, huzamosabb ideig szolgálván mint jegyző, majd mint a gyámoldai pénztárnál választmányi tag, — minthogy továbbá a nagy-szántói

lelkésznek sem a tűzveszély, sem rablasi merénylet ellen a pénztár megkárosíthatását nem biztosíthatja, őt végzésileg a pénztárnokság elfogadása kötelezettsége alól felmenti, s az esperestet az új választás eszközlésével megbizta.

54. szám. Tárgyalás alá vétetett Kónyves János tanácsbíróknak, mint küldöttégi tagnak jelentése a nyüvedi takarékmagtár építése tárgyában tartott vizsgálat eredményéről, a kül és bel előjáróknak és magtári alapítóknak, az ő elnökleite alatt tartott tanácskozási jegyzőkönyv kapcsán, mely szerint a magtárnak a templom keleti oldalához való építéséhez szilárdul ragaszkodnak, s e határozatuk kivitelének helybenhagyására az egyházvidéket tisztelettel kérik; annyival inkább, mert a magtárnak a lelkész lak udvarára való építése ez újabb megállapodás által elejtetvén, — kárpótással, egy 4 öl hosszú, 2 öl széles, — s zöldész pinczével is ellátandó kamarának, a lelkészlakon még ez év őszéig való felépítésére, — ennek költsége fedezése végett pedig, az egyház által, a takarékmagtár építésére felajánlott 100 o. é. forintnak visszafizetésére, — magukat kötelezik, mely ezen egy a lelkész, mint magtár alapítók érdekét kielégítő megállapodás, küldött által, az egyházvidék figyelmébe, pártolólaj ajánlatik.

Miután a küldöttégi tagjai, nem alapítván meg kölcsönösen előre a Nyüveden megjelenés határidejét, s e miatt, — a tudósítást utolsó percekben vett világi tag a hely színén meg sem is jelenhetett, s miután a magtár alapító tagok, mindannyian a tanácskozási határidőről értesítve szintén nem voltak: az összes irományok azon utasítással adatnak vissza a küldöttégnek, hogy egymás között kölcsönösen, jó előre megalapítván a Nyüveden megjelenés határidejét, e határidőt a magtár alapítókkal jó eleve tudassák, s az így létre jövődó tanácskozmány eredményét, a legközelebb tartandó egyházvidéki közgyűléshez terjeszszék be.

Mely ezen végzésről az illetők czikkileg értesítendők.

55. szám. Olvastatott Nagy István esperestnek 1871. mártius 31-ikén kelt, s az egyházvidékhez intézett levele, melyben jelenti, hogy az egyházvidéki közgyűlés korábbi végzése értelmében, Katona Erzsébet néhai Margitai János tanító elnyomrodott özvegye részére, gyűjtésének következő eredménye lett: 1) Püspökből az egyház és belhivatalnokok adtak 4 frtot, — 2) Váncsodról az egyház 1, — 3) Csökmőről az egyház és több buzgó egyháztag 3, — 4) Kis-Marjából a város 4, — 5) Hegyköz-Kovácsiból Oláh József lelkész gyűjtése 1 frt 30 kr., — összesen 13 frt és 30 kr., — 6) Ehez járul a kéreónk Szaladóbagyon, a hol lakik, egy véka gabona és 23 kr gyűlt segélye, együtt 13 frt 53 kr és egy véka buza; — továbbá folyamodék, hogy a szánandó aggastyan részére az egyházvidék újabb könyörödomány gyűjtését elrendelni sziveskedjék.

Az elaggott, mozgásra is alig képes szegény nő részére újabb könyörödomány gyűjtésére, az esperest megbízatik, s azok, kik még e valóban rész-vétre, pártfogásra érdemes koldusnő részére nem adakoztak, végzésileg felhivatnak a keresztényi erények legnemesbike gyakorlására, emlékköbe idéztetvén az írásnak ama mondata: jól tegyetek mindenkkel, főkép a mi hitünknek eselődével.

56. szám. Tar Imre nagyváradí képviselő emlékezteti az egyházvidéket, hogy a közel mult egyházvidéki közgyűlésen tett azon indítványának — miszerint a lelkészeket egyházvidéki tisztviselővé lett elválasztatásnak esetében, kényszerítve is elfogadni kizetvő statutum eltöröltessék — tárgyalási ideje e gyűlésre tüzetett ki, s kéri annak tárgyalatását.

Mint nagyfontosságú, egyház-kormányzatunk szerkezetébe mélyen bevágó végzés megváltoztatását czélzó indítvány, Ercegy Zsigmond és Ember Pál tanácsbíróknak azon utasítással adatik ki, hogy indítványozó Tar Imre és Varga József siteri lelkész közbenjöttével, e tárgy felett tanácskozáván, véleményes jelentéseket a következő gyűlésre terjeszszék be.

57. szám. A magyar-kakuci ref. egyház gondnoka s több presbyterek az egyház nevében a végett folyamodnak, hogy a lelkész és tanító által használt földék egyházi adójának fizethetése czéljából — miután ezt fizetni egyébként képtelen, az egyháznak oly alap nyújtassék segélyül, a melyből ezen adófizetést teljesíteni képes legyen. — Ezzel kapcsolatban előterjesztetik, ugyancsak a m.-kakuci egyháznak azon kérelme, — melyben felemlítve miként a lelkész és tanító által használt földék adójának fizetése feletti aggodalom és tehetetlenség több egyháztagban a rom. kath. vallásra leendő átlépés gondolatát ébreszté fel — kérik, hogy az egyháznak, a n.-váradí takarékpénztárban elhelyezett 200 frt tőkéje kamatából 20 forint a földadó fizetése végett az egyházi gondnoknak adassék ki.

A m.-kakuci egyház ismert szegénysége által részvételre indított egyházvidéki tanácsnak, a nélkülözésben szenvedőkon erejökhoz képesti segítséget nem kötelességöknek ismerő egyes tagjaitól ez alkalommal begyűlt 20 frtot, esperest Pap Károly által midőn egyszer mindenkorra, a lelkészi és tanítói földék

adójának törlesztésére a m.-kakucsai egyháznak haladék nélkül megküldetni határozza, az egyházközségi tanács egyszersmind nem mulasztja el utasítani a segélyezett egyházat, hogy — miként több más nélkülözésekkel küzdő egyházak teszik, elmulasztatlan kötelességének ismerje, jövőre a rendelkezése alatt álló segédforrásnak, különösen pedig az eddig is segélyül használt — s mint látszik ezuttal mellőzött — földváltás igénybe vételével, oda működni, hogy a lelkes és tanító földet adójának fizetésére, saját erejéből képesítve legyen; nem mulaszthatja el különösen figyelmeztetni a kérelmező egyház lelkészét, hogy egyháza anyagi és szellemi fejlesztése s gyarapítása, lelkesi kötelességéből eredő lévén, e kötelességét átértve, annak erélyvel megfelelni s a könyörödmányra szorultól — egyházát megóvni igyekezzék.

58. szám. F.-vásárhelyi lelkész Kecskeméti Lajos, — és nagyvárad asztalosmester Serdült Bálint folyamodnak — a fugyi-vásárhelyi ref. lelkész lak építésére általok sajátjokból fordított 276 frt 84 kr követelések biztosításáért s illetőleg végleges kielégítetése közléséért.

A már roskadozó fugyi-vásárhelyi lelkész laknak a szükség által elkerülhetetlenné lett felépítését folyamodik, — volt esperes Nagy Istvánnak szóval előterjesztett jelentése szerint — akként eszközölvén, hogy nekik sajátjokból befejeztet 276 frt 84 kr iránti követelések fugyi-vásárhelyi egyházon kétségtelenné lett, — tekintve, hogy e jogos követelésnek kielégítésére a nevezett egyház eltilkolhatatlan szegénysége miatt képtelen; nem mulasztja el az egyházközségi tanács felhívni esperesét Pap Károlyt, miszerint az anyagi szükségben szenvedő egyház iránti részvételre, úgy a földszületű superintendens, mint az országos segélyegylet figyelmét kikerve oda működni igyekezzék, hogy a magyar ref. segélyegylet s az itt említett országos segélyegylet pártolásaikat kinyerve, adományaikkal folyamodik jogos követelése kielégíthető legyen.

59. szám. A múlt 1870-ik évi szeptember 20—21-ikén tartott egyházközségi gyűlés 117. számú végzésével, az egyházmegyei alapszabályokra vonatkozó javaslat átvizsgálásával megbízott küldöttség, — jelentését a könyvtári alapszabály tervével együtt bemutatja.

Mint hogy a bemutatott könyvtári alapszabályzat terve, az eddigi szabályokon lényeges változásokat tett, emel foga, hogy az érdeklettek mindenike, az alapszabályzat tervével minél teljesebben megismerkedhessék, az egyházközségi tanács szükségesnek látván: mielőtt a tervezet alapszabályul végleg elfogadtatnék, esperes Pap Károlyt ezennel megbizja, hogy a bemutatott alapszabályzat tervét, az egyházközség mindenik egyházában körözze, s ennek megtörténtével, bocsássa az egyházközségi gyűlés tanácskozása s megállapítása alá.

60. szám. H.-K.-Ujlaki tanító Varga Imre, beállott megbetegsége miatt, egy segédtanítónak az általa bemutatott bérlevél melletti alkalmaztatásáért, s a bérlevélnek megerősítéseért folyamodik.

Folyamodó tanítónak felhozott betegségére tekintettel, nem ellenzi az egyházközségi tanács a kért segédtanítónak alkalmazását, kijelentvén, hogy az alkalmazandó segédtanítónak s bérlevélének megerősítését, — ha e segédtanító ezért folyamodványát benyújtandja, — a mennyiben az törvényes kifogás alá nem esnék — megvonni nem fogja.

61. szám. Az élesdi ref. egyháztanács bejelentvén Váczy József lelkésznek hivatalától vissza lépését, kéri az egyházmegyei elnökséget a lelkész-választást rövid határidő alatt kitűzni.

Az élesdi ref. lelkésznek bejelentett lemondását az egyházmegye elfogadván, — minthogy volt esperes által — miként bejelentetett, a választás határideje május 14-re kitűzve, s a választás vezetésével az egyházi elnökség részéről Váczy József lelkész, megbizva lón — ez elnökségi intézkedés érvényben hagyatik, s egyszersmind a világi elnökség részéről egyházközségi tanácsos Doboz Menyhértnek a választáshoz világi kiküldöttül — a jelen alkalommal lett kinevezetése — jóváhagyatik.

62. szám. Az ártándi ref. egyháztanács, az egyházközségnek f. é. január 12-én tartott gyűlése 71-ik számú azon végzésére, melyben az ártándi egyház 47 o. é. kr. párbér fizetésére utasított, hivatkozva s kifejtve, hogy a párbér az ártándi egyházra nézve, a régi váltó értékről pengő értékre még az 1857-ik évben matrixba írott, s esperestől megerősített fizetéslevélben átváltoztatva lett: kéri a hivatolt f. é. január 12-én 71-ik sz. a. hozott végzésnek s az ezt jóváhagyó egyházkerületi határozatnak végrehajtásától az ártándi egyházat feloldatni, s a párbért az 1857-ik évi bérlevélben kitett 12 ezüst, vagy ennek megfelelő 21 o. é. krban megállapíttatni.

Mint hogy az egyházközségi levéltárban elhelyezett matrixban, a folyamodó egyháztanács által felhívott 1857-ik évi fizetéslevél beírva található ugyan, — azonban e fizetéslevél, — 1858-ik évi 57. számú superintendenciális határozat

által megrendelt — eredeti párjainak sem a folyamodó egyház, sem az egyházközség levéltárában nyoma nincs: mielőtt az egyházközségi tanács a kérelem tárgyában határozatot hozna, esperes Pap Károlyt arra hívja fel, hogy az így fel nem találhatott — 1857. évi — matrixba beírt fizetéslevélnek a főtisztelendő superintendens levéltárában feltalálható eredetijének másolatát szerezze meg, s ez ügyet, azzal felszerelve terjeszse az egyházközségi tanács határozata alá.

63. szám. Volt esperes Nagy István az egyházközségi f. é. április 3. és 4-ik napján tartott gyűlése 28-ik számú végzésére hivatkozva, bemutatja véleményes jelentését a sz. jánosi újtemető birtoklasi és tulajdon kérdésében, — Somogyi Józsefet ajánlván a temetőnek a községről az egyházra leendő áttelekkönyvezetése eszközésére megbízatni.

A bemutatott jelentés tudomásul vétetvén, a mennyiben ennek tartalma szerint, a kérdéses temetőnek a község nevére az egyházra áttelekkönyvezése törvényesen eszközölhető, ezen áttelekkönyvezés iránti törvényes lépések megtételére — az előterjesztett esperesi véleménynek elfogadásával — Somogyi József kéri fel.

Mind ezen számok hitelesítették:

A 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48 számokat jegyezte Szabó Károly.

A 49, 50, 51 számokat Szűcs Lajos.

Az 52, 53, 54, 55, 56 számokat Oláh József.

Az 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 számokat Millye Gyula.

Betűsorozatos tárgymutató:

Ártándi lelkészi fizetés-levél, — ennek megállapíthatása tekintetéből, — eredeti-jének másolata a f. t. egyházkerület levéltárából megszereztetni rendel- tetik	62
Csanády Sándor, segédgondnoki hivataláról lemond	42
Csengery Imre, tanácsbírói hivataláról lemond	52
Egyházmegyei gyűlés-tartás napja jul. 24-ikére kitűzetik	44
Élesdi lelkész-választásnál elnökösködésre kinevezett küldöttek jóváhagyatnak	61
Harsányi József, m.-keresztesi tanító bekebeleztetik	46
Hegyköz-kovácsi egyház utasítatik külön leányiskola felállítására	48
Kecskeméti Lajos és Serdült Bálint folyamodnak intézkedésért, a f.-vásárhelyi paplak építésére tett előlegezések vissza térítettése ügyében	58
Könyvtári — egyházmegyei — alapszabályzat terve köröztetni rendeltetik	59
Lengyel Károly a h.-k.-kovácsii iskolában segédtanítóul megerősítettik és bekebe- leztetik	47
Liszka Gubás Ferencz, nagyváradai vallástanár bekebeleztetik	46
Magyar-kakucsii egyház a földadók lefizethetésében, egyszer mindenkorra, meg- segítettik	57
Margitai Jánosné, özvegy, elnyomorodott tanítóné részére gyűlt segélyről értesi- tés s felhívás újabb segélyzésre	55
Millye Gyula egyházm. jegyzővé választatik	43
Nyüvedi takarékmagtár épület ügyében eljáró küldöttség újabban megbizatik	54
Pap Károly esperestté választatik	41
Szabó Zsigmond, a lelkész-gyámoldai pénztárnokság elfogadása kötelezettsége alól felmentetik	53
Számadások — lelkész-gyámoldai, közpénztári, tanító-gyámoldai, könyvtárnoki helyeseltetnek; a pénztárnokok utasítatnak a hátralékok pontos kimuta- tására	49
Szent-jános egyházban czélba vett fizetés-csonkítás, meg nem engedtetik, — a szent-jánosiak felelőznek	51
Szent-jánosi új temetőnek, az egyház nevére leendő áttelekkönyvezésére Somogyi József felkéretik	63
Szücs Lajos egyházm. jegyzővé választatik	43
Tanítók az egyházmegyei könyvtár részére fizetés alól felmentetnek és szakkönyv- tár állítására utasítatnak	50
Tar Imre indítványa felől — az egyházmegyei hivatal elfogadására kötelező statutum eltörlése tárgyában, — véleményes jelentés beterjesztésére kül- döttség neveztetik	56
Zathureczki Gedeon tanácsbíróvá választatik	43
Varga Imre, h.-k.-ujlaki tanítónak megengedtetik, segédtanító tarthatása	60